

РЕШЕНИЕ

№ 500

гр. София, 28.01.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Трето отделение 62 състав,
в публично заседание на 09.12.2021 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Даниела Гунева

при участието на секретаря Емилия Митова и при участието на прокурора Милен Ютеров, като разгледа дело номер **9457** по описа за **2021** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Делото е образувано по две жалби срещу Заповед № 893 от 10.08.2021г. на Председателя на ВКС, с която е наредено да бъде преустановено ползването на ЕИСС във ВКС, считано от датата на издаване на заповедта до отстраняване на пречките за пълноценното ѝ използване и Решение на Пленума на ВКС. Жалбите са подадени съответно от Висшия съдебен съвет и от физическо лице Н. Й. Б. от [населено място], който упражнява професията адвокат.

В проведеното съдебно заседание жалбоподателят В. се представлява от Д. Н. – директор Дирекция „Правна“ във В. с редовно пълномощно и от юрк. Р. Д. с редовно пълномощно. Поддържат жалбата и претендират направените по делото разноси, за които представят списък по чл. 80 от ГПК. Депозирани са писмени бележки.

Жалбоподателят адвокат Б. се явява лично. Заявява становище за недопустимост на жалбата на В., а своята намира за допустима и основателна и счита, че следва да бъде уважена.

Ответникът Председател на ВКС се представлява от юрк. Д.. Депозира писмени бележки и претендира разноските по делото, за които представя списък.

Представителят на СГП прокурор Ю. намира жалбата на В. за основателна по изложените в същата мотиви и моли да бъде уважена.

Съдът, въз основа данните по делото, становищата на страните и като съобрази закона, намира следното:

По фактите се установява и не се спори относно следното:

Предмет на делото е Заповед № 893/10.08.2021г. на Председателя на Върховен касационен съд, приета на основание чл. 114, ал.1 и ал. 5 от Закона за съдебната власт и в изпълнение на Решения на Пленума на ВКС, приети на дистанционни заседания чрез видеоконферентна връзка, проведени на 30.06.2021г. и 28.07.2021г. във връзка с образуването, обработването и приключването на делата във ВКС. Със заповедта е прието, че същото следва да се извършва по досегашния ред – на хартиен носител, както и че следва да се преустанови използването на Единната информационна система на съдилищата /ЕИСС/ във ВКС, считано от 11.08.2021г. до отстраняване на пречките за пълноценното ѝ използване и решение на Пленума на ВКС, като новообразуваните дела се образуват чрез Автоматизираната система за управление на делата / А./. Заведените в ЕИСС преписки и дела следва да бъдат прехвърлени в А., която организация и изпълнение е възложена на отдел „Информационни системи, комуникация и съдебна статистика“.

Разпоредено е копие от заповедта да се изпрати на В. за предприемане на необходимите действия по компетентност по чл. 30, ал.2, т. 18 от ЗСВ – осигуряване на работата на ВКС и обезпечаване на връзката с Централизираната система за разпределение на делата / ЦСРД/, Единния портал за електронно правосъдие /ЕПЕП/ и Единната информационна система за противодействие на престъпността/ЕИСПП/.

Копие от заповедта е изпратено и на Дирекция „Добро управление“ в Администрацията на МС- управлящия орган на ОП „Добро управление“ за сведение.

Така издадената заповед е следствие от Решения на Пленума на ВКС, приети на заседания от 30.06.2021г./л. 46-47 по делото/ и от 28.07.2021г. /л. 48-50 по делото/. Приетото на 30.06.2021г. Решение е във връзка с предложение на заместник-председателите на ВКС и има следното съдържание: Считано от 01.07.2021г. образуването, обработването и приключването на делата във ВКС да продължи по досегашния ред и на хартиен носител.

Решението от 28.07.2021г. на Пленума на ВКС е във връзка с предложение № А-289/23.07.2021г. на заместник председателите на ВКС и предвижда Председателят на ВКС да издаде заповед за преустановяване на използването на ЕИСС във ВКС, считано от 02.08.2021г. и възобновяване на работата с А., считано от 02.08.2021г.

Предложението на заместник председателите на ВКС е вследствие от извършена проверка на място във ВКС дали ЕИСС притежава съответните функционалности и възможности, за да могат съдиите да продължат своята дейност. Последното се е наложило с оглед установени технически проблеми при работата на съдиите от ВКС с така внедрената система, както следва: затруднена работа, предвид липсата на логика за последователността на действия на потребителя в системата; неудобен за работа интерфейс; необходимост от извършване на множество действия за постигане на краен резултат; невъзможност за работа само в електронна среда; несъответствие на

съдържащите се в електронните документи данни за датата на постановяване на съдебния акт в съответствие с изискванията на процесуалните закони; несъответствие на съдържащите се в системата бланки на съдебни актове в съответствие с изискванията на закона; проблеми във форматирането; липса на възможност за търсене по множество критерии; пропуски по повод специфични функции на съдиите и служителите от специализираната администрация в Наказателна колегия.

В тази връзка са внесени съответните предложения за приемане на решения на Пленума на ВКС за преустановяване на ползването на системата и за възстановяване на ползването на старата ползвана система АСУД.

Системата „Единна информационна система на съдилищата“ е разработена в обхвата на проект „Създаване на модел за оптимизация на съдебната карта на българските съдилища и прокуратури и разработване на единна информационна система на съдилищата“, финансиран по Оперативна програма „Добро управление“ 2014-2020 с договор за предоставяне на безвъзмездна помощ № BG05SFOP001-3.001-0001-C01/26.08.2016г. Същата е приета с т. 1.2 от Протокол № 14/18.06.2020г. на Пленума на В. за внедряване в съдилищата, с изключение на Върховния административен съд и административните съдилища, на основание чл. 30, ал.2, т.18 и чл. 360б от Закона за съдебната власт. С Решение №1 от Протокол № 31/17.12.2020г. на Пленума на В. е приет план за възобновяване на делата в ЕИСС, като относно ВКС това е прието да бъде сторено от 01.06.2021г.

При така установеното по фактите, от правна страна съдът приема:

По допустимостта на жалбите:

Отправено е възражение в становището на ответника, че жалбите са недопустими, тъй като не е налице годин за оспорване административен акт. Твърди се, че заповедта е издадена в изпълнение на решение на Пленума на ВКС, поради което такова решение и заповедите, издадени в изпълнение на тях не са административни, а са правосъдни актове, тъй като не са издадени от административен орган в изпълнение на властнически правомощия и не поражда административноправни последици. Решенията на Пленума на ВКС не подлежат съдебен контрол, нито пряк, нито косвен. Преценката на Пленума на ВКС по отношение на обществените отношения, за които се отнася – ползването на съответна система, и която е обективизирана в мотивите на заповедта, предмет на производството, не следвало да бъде обект на какъвто и да е контрол. Развити са съображения относно дефиницията на административен акт по смисъла на чл. 21 от АПК, като е изведен аналогичен на вече направеният извод, че решенията на Пленума на В. не отговарят на нито едно от предложенията на чл. 21 от АПК за административен акт. Посочено е алтернативно, че ако съдът приеме, че е налице допустимост на производството, то същото е неподсъдно на АССГ, а следва да се разгледа от тричленен състав на ВКС.

Настоящият състав на АССГ не споделя така изложените твърдения, а намира следното:

Предмет на делото е заповед на Председателя на ВКС, издадена на основание чл. 114,

ал.1, т.1 и ал.5 от ЗСВ и цитираните две решения на Пленума на ВКС. Визираната норма на чл. 114 от ЗСВ гласи, че Председателят на Върховния касационен съд осъществява общо организационно и административно ръководство на Върховния касационен съд, като по т. 1. представлява съда като юридическо лице и орган на съдебната власт; т. 5 съвместно със своите заместници предлага на пленума на Върховния касационен съд разпределението на съдиите по колегии и отделения; съвместно със своите заместници предлага на пленума на Върховния касационен съд разпределението на съдиите по колегии и отделения. Решенията на Пленума на В. са приети на основание чл. 111, ал. 6, който предписва реда и кворума за провеждане на заседания на Пленума на ВКС.

По същество, със Заповедта се преустановява използването на ЕИСС и се възстановява ползването на А., и двете, считано от 11.08.2021г.

Съгласно чл. 360 а от ЗСВ, органите на съдебната власт извършват удостоверителни изявления, издават актове и извършват всички други предвидени в закона процесуални действия в електронна форма.

Съгласно чл. 360 б от ЗСВ, органите на съдебната власт използват информационни системи, одобрени от пленума на Висшия съдебен съвет съгласувано с министъра на правосъдието и председателя на Държавна агенция "Електронно управление". Органите на съдебната власт използват информационни системи, одобрени от пленума на Висшия съдебен съвет съгласувано с министъра на правосъдието и председателя на Държавна агенция "Електронно управление".

Именно в тази връзка е предприетата процедура от В. по проект управление“ 2014-2020 с договор за предоставяне на безвъзмездна помощ № BG05SFOP001-3.001-0001-C01/26.08.2016г., вследствие от който е избран изпълнител по реда на ЗОП и е разработена и внедрена впоследствие с Решение на Пленума на В. от 2020г. спорната Единна информационна система на съдилищата.

С измененията на ГПК, ДВ, бр. 110 от 2020г., в сила от 30.06.2021г. /чл. 102а, ал. 6 нов/, респ. НПК, ДВ, бр. 110 от 2020г., в сила от 30.06.2021г., /чл. 33/ се въвежда задължително постановяване на съдебните актове в електронна форма, което се осъществява именно посредством съответната електронна система, ползвана от органите на съдебната власт по смисъла на ЗСВ. На тези основания е задължително внедряването на съответна електронна система за ползване от органите на съдебната власт.

Последното е свързано с изпълнение на основните конституционно установени правомощия при изпълнения на функциите на съдилищата. Съдът приема, че въвеждането на ползването на такива системи и създаването на организация във връзка с тях, както за съдиите от съответните съдилища, така и за администрацията на същите представлява дейност по обща организация на работата на съда по смисъла на чл. 65, изр.2 от ЗСВ, респ. чл. 114, ал.1, т.2 от с.з.

В този смисъл не се установява твърдяното наличие на правосъден акт, както се твърди във възражението, а е налице вътрешнослужебен административен акт на ръководителя на ВКС в качеството му на представляващ и ръководещ работата и организацията на съда. Вътрешнослужебните административни актове представляват административни такива по смисъла на чл. 2, ал.2, т.3 от АПК, но са изключени от съдебен контрол, освен в изрично изброените случаи. Нормата визираща актове, с които се създават права или задължения за органи или организации, подчинени на органа, издал акта, какъвто безспорно се явява актът в процесния случай. Същата предвижда

необжалваемост на такива актове, освен ако с тях се засягат права, свободи или законни интереси на граждани или юридически лица. Към всеки случай следва да се подхожда индивидуално, без оглед на акта, а с оглед наличието на засягане на права и законни интереси на физически лица и юридически лица от съответния акт, като това засягане следва да е пряко и непосредствено именно от него, при липса на опосредяване от последващ акт, по смисъла на Решение по конституционно дело № 21/1995г. на КС.

В случая съдът дължи преценка на наличието на засягане на права и законни интереси на двамата жалбоподатели именно от издадената Заповед на Председателя на ВКС, като няма спор, че същите не са нейни преки адресати.

По допустимостта на жалбата на адвокат Н. Б., съдът намира: Налице е пряко и непосредствено засягане на правния интерес на лицето, както в качеството му на гражданин, така и в качеството му на адвокат, каквато професия упражнява. Цитираната заповед отменя ползването на един вид система за сметка на друг вид система, която се ползва за нуждите на електронното правосъдие в рамките на ВКС. Същата се ползва за постановяване на съдебни актове от съдиите в съответния съд, но също така и от гражданите, какъвто е смисълът от въвеждането ѝ. С въвеждането на задължение за органите на съдебната власт да ползват електронна система се цели улесняване на гражданите и организациите на достъпа им до съдебни услуги, чрез подаване на заявления, жалби, молби за достъп до съответни дела и документи по тях, запознаване със съдебни протоколи, актове и книжа. Последното цели именно по-бърз и лесен достъп до делата, движение по тях, документи, каквато е целта на електронното правосъдие, респ. на въвеждането на такава система. Следователно, ползването ѝ, респ. преустановяването му рефлектират пряко в правната сфера на неопределяем кръг лица, доколкото правосъдието, вкл. това, осъществявано от ВКС следва да е общодостъпно и да е гарантирано на всеки. В този смисъл, жалбата на адв. Б. следва да бъде преценена като допустима, поради наличие на пряко засягане на потенциалното му гарантирано право да ползва електронно правосъдие чрез съответната система на ВКС.

По жалбата на В., съдът съобрази:

Налице е засягане на правния интерес на жалбоподателя поради следното: Нормата на чл. 360 б от ЗСВ предвижда, че органите на съдебната власт използват информационни системи, одобрени от пленума на Висшия съдебен съвет съгласувано с министъра на правосъдието и председателя на Държавна агенция "Електронно управление". Както бе посочено, в тази връзка и в изпълнение на законово предвиденото си правомощие, което включва право, но и задължение да бъде извършено предписаното от закона поведение със съответен резултат, В. е участвал в процедура по Оперативна програма „Добро управление“ 2014-2020 с договор за предоставяне на безвъзмездна помощ № BG05SFOP001-3.001-0001-C01/26.08.2016г. След проведена обществена поръчка и приключили оспорвания в КЗК, респ. ВАС, е сключен договор №В.-495/16.01.2019г. /вх. ПО 16-8/16.01.2019г. по описа на [фирма] и Договор № ВСС12429/01.12.2020г. за внедряване и поддръжка и гаранционно обслужване на програмата между Висшия съдебен съвет и [фирма]. В тази връзка са приети и Решение по протокол № 14 от 18.06.2020г. за внедряване на системата в посочените в решението съдилища и Решение по Протокол 31 от 17.12.2020г. за план за възобновяване на ползването на системата в съответните съдилища. Същите са в изпълнение на законово предвидените правомощия на В. по чл. 360 б от ЗСВ.

Създаването, внедряването, организацията и поддръжката се финансира по цитирания проект по договор №BG05SFOP001-3.001-0001-C01/26.08.2016г.

Съгласно клаузите на последния, бенефициентът, който е В., носи отговорност за отчитане на изпълнението на предвидените в проекта дейности, индикатори и резултати и на извършените и платени разходи по проекта, при спазване на Общите условия, указания за Е отчитане чрез ИСУН на проекти и финансови планове по ОПДУ и на изискванията на Наредба Н-3/2018г. и Наредбата за ИСУН. Измежду изричните цели за постигане на ключовата цел на проекта е изграждането на ЕИСС. Използването на ЕИСС е изрично заложено и в ЗСВ. За да бъде постигната специфичната цел на проекта, както и ключовата, ЕИСС, освен че трябва да е разработена / което е сторено с посочените договори с [фирма] и приетите решения на В. за внедряване/, следва да функционира във всички органи на съдебната власт, като осигурява междуведомствен обмен на информация между органите на съдебната власт, така и между съдебната власт и държавната администрация. Последното включва и задължението за внедряване и ползване на системата от страна на органите на съдебната система, определени с Решението на В. в изпълнение на правомощията си по ЗСВ и на задълженията си по договора за безвъзмездно финансиране с цел осъществяване на същото.

С оглед това, с преустановяването на използването на ЕИСС от един от определените от В. органи на съдебна власт / ВКС/ е налице, на първо място, неизпълнение на решението на В. за определяне на работа със съответната система в посочените съдилища, както и неизпълнение по договора за финансиране по причини, независещи от бенефициента В.. В тази връзка е налице и отказ за верификация на разходи в размер от 598 942.22 лева от страна на Ръководител на Управляващия орган на Оперативна програма „Добро управление“ по отношение на В., за което по делото е приложено Решение / л. 97-103 по делото/.

С оглед така изложеното и при съобразяване с конкретните за случая факти и обстоятелства, съдът приема, че е налице пряко засягане на правната сфера на В. с издаването на оспорената заповед. Със същата практически се спира използването на ЕИСС от страна на ВКС, което е в пряко противоречие с Решението на В. за внедряването и ползването ѝ, вкл. от ВКС. Последното представлява неизпълнение на решението на В., прието в изпълнение на нейно изрично предвидено законово правомощие. На следващо място, с разпоредените последици от Заповедта пряко се блокира качествено изпълнение на задълженията на В. по договора за безвъзмездна финансова помощ, който е сключен именно с цел осигуряване на възможността да бъде изпълнено задължението по чл. 360б от ЗСВ, поради което са отказани верификации по плащането. Последното би могло да доведе и до нарушаване на договора с [фирма] чрез забавяне на плащанията по същия, което би довело до препятстване на органа да изпълнява задълженията си като част от правомощието по чл. 360 б от ЗСВ, доколкото е налице задължение не само за внедряване на електронна система, но и за нейната поддръжка.

Поради изложеното, съдът приема, че е налице пряко засягане на правната сфера на жалбоподателя В., поради което жалбата му се явява допустима за разглеждане.

Разгледани по същество, жалбите са и основателни.

Съдът приема, че оспорената Заповед е нищожна, като издадена при липса на материална компетентност за уреждане на правоотношения от този тип, както и при липса на материалноправна предпоставка за издаване на акта.

Както многократно се посочи, нормите на чл. 30, ал.2, т.18 и чл. 360 от ЗСВ овластяват Пленума на В. да одобри автоматизираните информационни системи, които ще бъдат ползвани от органите на съдебната власт. Липсва възможност за делегиране на това правомощие както на пленумите на органите на съдебната власт / съдилища/, така и на техните председатели. Касае се за изземване на компетентност и постановяване на акт, чиито материалноправни предпоставки не са в правомощието нито на Председателя на ВКС, нито на Пленума на ВКС.

Заповедта е издадена на основание чл. 114, ал.1, т.1 и т. 5 от ЗСВ. Съдът намира, че посочените норми са абсолютно неотнормими към уреждането на правоотношения, свързани с одобряването на ползването на съответна електронна система. От изброените в нормата на чл. 114 от ЗСВ правомощия, най-близо до уредените отношения е организация на работата в съда, което е правомощие на Председателя по смисъла на чл. 114, ал.1, т.2 от закона. Последното обаче обхваща общата компетентност на Председателя на ВКС, в качеството му на ръководител на съда, да осъществява организацията на работата на съдии и служители.

Одобряването и внедряването на автоматизираната система, с която ще работят органите на съдебната власт, и в частност съдилищата, е включена в изричното правомощие на В., съгласно чл. 30, ал.2, т.18 и чл. 360б от ЗСВ, поради което не представлява обща дейност по организирането на работата в съдилищата. Същата е изрично изнесена от общата компетентност по организация и е предоставена като специална такава на друг и различен орган- Висшия съдебен съвет. Следователно, дори и да беше посочена нормата на чл. 114, ал.1, т.2 от ЗСВ, същата отново не би овластила Председателя на ВКС да издаде заповед с такъв материалноправен предмет, тъй като е извън неговата компетентност.

С оглед горното, липсва и материалноправно основание за издаване на заповед за уреждане на такива правоотношения, тъй като същите са възложени на друг орган. АПК и административноправната теория не разграничават по конкретни норми нищожността от унищожаемостта, като следва да разглежда всеки конкретен случай. Следва да е налице такава степен на опорочаване на някой от критериите за законосъобразност по смисъла на чл. 146 от АПК, че да бъде поставена под съмнение валидността на акта и същият да не може да произведе последици.

В процесния случай е налице пълна липса на материална компетентност, както и валидно материалноправно основание за издаване на заповед за регулиране на наличните фактически отношения по посочената норма, поради което съдът приема, че не е налице изобщо валидно материалноправно основание за издаването ѝ от Председателя на ВКС.

Съдът намира така установеното за достатъчно за прогласяване на нищожността на заповедта, но за пълнота излага и следното:

Споделя се изложеното и в двете жалби, че заповедта е издадена при неясно изясняване на обстоятелства, без уведомяване на страни и при превратно упражняване на власт. Позовавайки се на общопредоставената си компетентност за организация на работата на съдиите и администрацията във ВКС, Председателят му издава заповед по въпрос, който не е предоставен на неговата преценка и компетентност, с което не изпълнява разпореденото с Решение на В. / компетентен по този въпрос орган/ и препятства същият да изпълнява законово установеното си правомощие по този материалноправен въпрос. Извън това, спирайки използването на системата се ограничава достъпът на всички лица до електронно правосъдие, което е в пряко

противоречие с поставената от закона цел същото да бъде внедрено и ползвано от страните.

С оглед изложеното, съдът приема, че жалбите се явяват основателни, а оспорената заповед е нищожна.

При този изход на спора, в полза на В. следва да бъдат присъдени претендираните разноси по списък в размер на 50 лева заплатена държавна такса и 360 лева юрисконсултско възнаграждение.

По изложените съображения и на основание чл. 172, ал.2, предл.1 и чл. 143 от АПК, съдът

РЕШИ:

ПРОГЛАСЯВА НИЩОЖНОСТТА на Заповед № 893 от 10.08.2021г. на Председателя на ВКС, с която е наредено да бъде преустановено ползването на ЕИСС във ВКС, считано от датата на издаване на заповедта до отстраняване на пречките за пълноценното ѝ използване и Решение на Пленума на ВКС.

ОСЪЖДА Върховният касационен съд да заплати в полза на В. сторените разноси в размер на 50 / петдесет/ лева държавна такса и 360 / триста и шестдесет/ лева юрисконсултско възнаграждение.

Решението подлежи на оспорване пред ВАС в 14-дневен срок от връчването му на страните.

Преписи от решението да се изпратят на страните.

СЪДИЯ: